

IKKI SEMJA UM STUÐUL TIL MIÐLAR

Uppskotið hjá landsstýriskvinnuni fær ekki
fulla undirtøku – onkur mælti til, at pengarnir
heldur fara til politisku flokkarnar

ÁRNI GREGERSEN

Tað var ongin semja millum politisku flokkarnar um, at stuðul skal latast til privatu miðlarnar.

Framsøgukvinnurnar fyri Javnaðarflokkinn, Kristianna W. Poulsen, og fyri Tjóðveldi, Óluva Klettskarð, søgdu, at tær fóru at viðgera spurningin í størsta álvara og tær søgdu í framsøgurøðunum, at tær fara at geva uppskotinum góða viðgerð.

Framsøgumaður Fólkaploksins, Jógvan á Lakjuni, hevði eina heilt aðra áskoðan.

Hann fanst at landsstýriskvinnuni við mentamálum fyri bert at leggja uppskotið fram uttan frammanundan at hava tosað við allar flokkar í tinginum.

Hann vísti á, at í okkara granna londum verða breiðar semjur gjørdar um miðlar, men tað hava vit ikki dugað nóg væl.

Jógvan á Lakjuni segði, at sum hetta málið fyriliggur, so fer hann ikki at taka undir við tí. Hann helt, at tað er líka frægt, at politisku flokkarnir fáa stuðulin og so teir hvør sær kunnu útgeva eitt politiskt blað.

Hann legði eisini miðlarnar undir at vera knýttir at ávísum flokkum og at óheftni ikki er nóg gott.

Jónleif Johannesne, Javnaðarflokkurin, vísti á, at tildømis fer Norðlýsið at fáa stuðul eftir hesum uppskotinum – ikki tí tað er politiskt, men tí tað dekkar eitt ávíst øki í landinum.

Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin

Doyggja bløðini

Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, segði, at vandi er fyri at bløðini gevast at koma út um fá ár.

Hann nevndi ein bretska vísindamann, sum hevur sagt, at ongi bløð koma út í Bretlandi í 2019 og eitt ár seinni í Noreg.

– Vit eiga at ansa eftir, tá ið vit lata rakstrarstuðul frá tí almenna til vinnufyrirøkur, segði hann.

Hann segði eisini, at tað er ilt at siga, hvør fær stuðulin, sum verður latin. Verður tað flutningsfyrirøkurnar, sum fara avstað við stuðlinum – ella kemur hann á rætt stað.

Framsøgumaðurin fyri Sambandsflokkinn segði seg ikki taka undir við uppskotinum, tí tað hevur við sær, at útberingarstuðulin fer til tvey ella trý bløð, meðan nýggju miðlarnir ikki fáa nakað.

Kaj Leo Holm Johannesen helt

heldur ikki tað er gott, at landsstýriskvinnan skal seta allar reglur. Hann helt, at her eigur armslongdarprinsippið at brúkast, so tað heldur eru embætisfólk, sum gera hesar reglurnar.

Kristianna W. Poulsen, Javnaðarflokkurin, vildi hava at vita, um tíðin nú ikki er komin til at royna at veita ein stuðul til miðlarnar.

Hanna Jensen, Framsókn, segði um stuðul til førleikamenning, at hon ikki er bangin fyri, at hetta fer av sporinum.

– Endamálið er tryggja ein fjøltáttað miðlalandslag og tí taki eg undir við, segði hon.

– Vit mugu eisini viðurkenna, at vit hava eina ábyrgd fyri, at vit framhaldandi hava miðlar við redaktiónum, sum orka at lyfta journalistisku uppgávnar, segði hon.

Miðlastuðulsnevnd

Ein miðlastuðulsnevn skal taka støðu til, hvør fær stuðul og eftir hvørjum reglum hetta skal gerast.

Hendan nevndin fær heimild at taka endaligar avgerðir eftir teimum reglum, sum landsstýriskvinnan annars ásetir.

Í nevndini skulu sita tvey fólk, sum umboða Føroysk Miðlafólk, eitt umboð frá Blaðútgevarafelagnum, eitt umboð fyri Netmiðlar og so fær Fróðskaparsetur Føroya formannin.

longur krevja pening inn fyri kringvarpsgjald, men fær pening, sum Taks krevur inn. Gjaldið er eisini umlagt, so Kringvarpið fær slakar 60 milljónir krónur inn frá hyggjarum og lurtarum.

Afturfyri er tað gjørt soleiðis, at almenni fjølmiðilin ikki longur tekur part av reklamakrónunum á lýsingarmarknaðinum.

Útberingarstuðul

Í nógv ár hevur eisini verið tosað um útberingarstuðul til prentaðu bløðini.

Í uppskotinum verður skotið upp, at tíðindabløð, sum koma út minst einaferð um vikuna, fáa útberingarstuðul.

Klumma

Árni Gregersen

journalistur

Miðlarnir ein hóttan móti okkara samfelag

Miðlarnir hava verið til politiska viðgerð í Løgtinginum.

Uppskotið frá landsstýriskvinnuni við mentamálum um miðlastuðul var viðgjørt, men tað vísti seg skjótt, at tann spurningurin er politiskur.

Andstøðan gjørdi nokk so skjótt greitt, at hetta vilja tey ikki ganga við til. Ja, jógvan á Lakjuni, Fólkaplokkurin, helt, at tað var líka skilagott, at politisku flokkarnir heldur fingur pengarnar og sjálvir góvu politisk bløð út.

Fleiri tingfólk víst seg serliga klók um framtíðina hjá prentaðu bløðunum og onkur segði, at tey helst eru burtur í Bretlandi longu í 2019

Eitt annað sum funnist var at frá tinginum var manningin í miðlastuðulsnevndini. Har eru ov nógv fólk, sum hava skil fyri miðlum, hildu tey.

Millum annað segði Bárður kass Nielsen, sum verður løntur av portal.fo, at eftir hansara meting, so verða tað bert talgildir miðlar í framtíðini.

So hóast góðar intentionir frá landsstýriskvinnuni, so er Løgtingið als ikki sinnað at lata privatu fjølmiðlunum stuðul. Stuðul, sum grundleggjandi stuuðlar undir fólkaræði.

Nei, ahr er ongin áhugi frá okkara høga tingið.

Hitt miðlamálið er ein endurskoðan av kringvarpslógini. Útvarp og Sjónvarp vóru lögð saman í 2004 av táverandi landsstýrismanni við mentamálum, Jógvani á Lakjuni.

Tað er hann, sum nú lógin er 10 ára gamal, heldur at hon skal endurskoðast.

Jú, gamaní – nú merkja tey avleiðignarnar av samanlegg- ingini og einari tíðindaredaksjón.

Stóru sjónvarpssendignarnar um tollmálið og fiski- vinnuna, vístu greitt, hvussu dominerandi kringvarp Føroya kann vera, tá ið útvarp og sjónvarp verða stýrar av einari redaksjón og einum tíðindaleiðara.

Kringvarpið er so sterkt í føroyska miðlalandslagnum, at tá ið útvarp og sónvarp velja at koyra ein vinkul uppá eitt mál, so er torført at vinna ljóð fyri øðrum sjónarmiðjum.

Tí má tað vera eitt krav, at tvær tíðindaredaktiónir við hvør sínum eliðar aftur fara at verka. Og tað eigur at vera so, at summi av fólkunum arbeiða við sjónvarpi – onnur við útvarpi.

Tað eru tvey ymisk handverk.

Men størsti trupuleikin er kvalandi styrkin hjá Kring- varpinum, tá ið ein tíðindaredaktión velir ein vinkul og ikki letur onnur sjónarmið sleppa framat.

Tað skerjir fjølbroytnið her í landinum og í veruleikanum er tað í tráð við mátan, Putin fegin vil skipa pressuna í Russlandi.

Undirtónin hjá politisku skipanini, tá ið málini vóru til viðgerðar í gjár, bóru ikki sørt á sama borðið hjá fleiri.